

ירגיש בכך בעל הבהמה, יתבע מן הרועה מה שהזיק לה. (15)

אולם, **אנן** אנחנו, ישראל, **דלא ידעינן בהו**, שלא יודעים ומכירים מעשים מעין אלו, ולא מבחינים אם נרבעה הבהמה — **לא מרתתי**. לא חוששין הרועים מפנינו, ואינם נמנעים מלעשות כך בבהמותינו. ומשום כך, אין מוסרין בהמה לרועה שלהם.

אמר רבה: היינו דאמרי אינשי זהו שאומרים בני אדם, **מכתבא גללא בזע**. כשם שהשיש ירא מן המכתב [שהוא כלי לחריטה ורישום בשיש], לפי שהשיש 'מכיר' בו, ויודע שהוא עשוי לחתוך בו,

כך **רגלא בחבריה** — ידע. (16) כך רכיל ובן בליעל [ושאר בעלי עבירה], יודעים ומכירים בבעלי עבירה כמותם.

[והנמשל בזה הוא כדברי הגמרא לעיל. שאמנם ישראל אינו מכיר במעשיו של הרועה הגוי, שעשוי הוא לרבע הבהמה. אולם הגוי יודע ומכיר מעשים אלו, ומשום כך, ירא הרועה לעשות כן לבהמת הגוי].

ודנה הגמרא: **אי הכי**, אם אכן אין חוששין מן המוכר הגוי שירבע את הבהמה, כיון שחושש שמא תיעקר הנקבה, או שמא יכחש בשרו של הזכר,

הרי שבהמות **זכרים מנקבות** גויות — **לא נייזבו**, (17) אף מידיהם של המוכרות הנקבות לא נקנה.

דחיישינן, יש לחשוש **דלמא** שמא האשה הגויה **מרבעא ליה עילוה**. מרביעה עליה את הבהמה הזכר, ואין בזה חשש להפסד ממון. משום שזכר בהמה הרובע אשה, אינו בא לידי הכחשת בשר. ואם כן, יאסר לקנות בהמות זכרים ממוכרות גויות?!

ומתרצת הגמרא: אין לחשוש שמא המוכרות ירביעו עליהם את הזכרים. **כיון דעל ידי רביעה זו שתרכיע עליה את הזכר, מייגרי בה** מתגרה בה הזכר וירדוף אחריה לשם כך. ולכן — **מרתתא**. מפחדת האשה, שמא תתגלה חרפתה ברבים!

וקשה על כך: **אלא הא דתני מה ששנה רב**

וכן מפרש ר"ת את דברי הגמרא בשבת סג א "שני תלמידי חכמים המגדילין זה לזה בהלכה, הקב"ה אוהבם. שנאמר 'דגלו עלי אהבה'". ופירש ר"ת ש"המדגילין", היינו המכחישינן זה לזה, ואינם עומדים על העיקר. ואפילו הכי — הקב"ה אוהבם! [וראה עוד בתוס'].

17. הקשה ה"עבודת עבודה": מנין לה לגמרא לחשוש שירביעו הנכריות את הזכר עליהם. הרי יתכן שהחשש הוא רק שמא נרבעה הבהמה על ידי הנכרי כפי שמבואר במשנתו. אולם לא חוששין שמא תרכיע הנכרית את הזכר עליה.

בקרבן עולה. וקרבן עולה בא רק מן הזכרים. ועל זה נאמר 'להוציא את הרובע והנרבע' [רש"י]

15. כך פירש רש"י. ופירוש נוסף פירש, שחושש הרועה בכל שעה שמא יבוא הבעלים, ויראהו במעשהו.

16. כך גרס ופירש רש"י. ור"ת בתוס' כתב כגירסת הערוך, "דגלא דחבריה ידע". ופירוש "דגלא" — "שקר"! כלומר, מכיר השקרן בשקר חברו.